

szám.

k. ü.

ERZSÉBETVÁROSI HIRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egészévre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f., egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: M. Lengyel József.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

A Székelyek gyűlése.

Vasárnap és hétfőn volt a székelyek nagy jelentőségű gyűlése Székelyudvarhelyen.

A város lobogódiszt öltött, s lelkesedéssel fogadta a székely ügy harcosait, jeléül annak, hogy a székelyföldön dől el legnagyobb nemzeti problémáink egyikének sorsa. Annak a székelyföldnek, mely évszázadokon keresztül oly fontos nemzeti misziót teljesít. És úgy látjuk, hogy ezek a kongresszusok meg-megújuló vészkiáltások, melyeket a nagy társadalomnak meg kell hallani, komolyan kell venni és a székelynek segítségére sietni nagy hivatásának teljesítésében.

Sajnos, ezt a kérdést erről a helyről csupán társadalmi és gazdasági szempontból tárgyalhatjuk. Így is elegendő tanulságot merithetünk belőle.

A székelykérdéssel évek óta foglalkozik a magyar publicistika és serkenti, buzdítja a nagy magyar társadalmat, hogy álljon a pusztuló székely mellé s táno-gassa. A hideg részvétlenséggel és közöny-nyel magának árt a társadalom, mert amint azt igen találóan egy neves politikusnak e kongresszuson megjegyezte a székelykérdés most már az egész erdélyi magyarság jövőjének kérdése. Gazdasági és társadalmi tekintetben tagadhatatlan, hogy nincs meg

a kívánt haladás, pedig a létért való küzdelemben csakis ezek segítségével tudjuk magunkat felszinen tartani.

Küzdelmünk azonban nemcsak anyagi, hanem erkölcsi küzdelem is s a székely kongresszusnak különösen nagy jelentőséget kell azért is tulajdonítanunk, mert fokozza, erősíti s munkál azon az összetartáson, mely nélkül az erkölcsi küzdelmet fel-venni nem lehet. A fokozatos haladás s az azt követő győzelem csakis válvetett munkával érhető el.

S bár a székely társaságok akciója első sorban alapvető, irányító munkálkodás — a kivétel a nagy társadalom kötelessége — mégis működése nagy értékkel bír ránk nézve, mert állandóan felszinen tartja azokat a nagy kérdéseket, melyek az egész erdélyi magyarság fejlődésére vonatkoznak.

De nagy jelentőséget ad e kongresszusnak azon körülmény is, hogy nemcsak tervezést, irányelveket találunk programjába, hanem mintegy kérdéssel fordul a társadalomhoz, hogy tett-e, alkotott-e eleget, igyekezett-e összetartással könnyíteni a hivatalos működésen?

S bizony ebben az irányban sajnos nem tettünk és nem teszünk eleget. Nagy küzdelmeket kell sokszor megvívni, s mi mégis oly gyakran gyengítjük erőnket. Egymás lekicsinylése, az önzés, a ki nem

elégitett hiuság miatti egyenetlenkedés — ez a „turáni átok“ az mely napról-napra ellenállásunkat csökkenti, erőnket megbénítja, munkakedvünket lankasztja s eltereli figyelmünket tulajdonképpen hivatásunktól.

Éppen azért nagy jelentőséggel bír ránk nézve mindig a székelyek évenkénti összejövetele, mert a vészkiáltás mellett intő, buzdító szózáttal is fordul felénk. Emlékeztet nagy hivatásunkra s figyelmeztet, hogy ez a generáció van hivatva mindazt helyre pótolni, mit elmulasztott megalkotni az egyenetlenkedés és testvér-harc.

A kongresszus lefolyásáról különben röviden a következőkben számolunk be olvasóinknak:

Aug. 23-án vasárnap d. u. 5 óraker kezdődött az erdélyi ujságírók értekezlete. Az a közös és szent szél hozott össze minket, hogy a székely társaságokat a mennyire erőnktől telik, támogassuk, ilyen irányu javaslatot terjesztett elő Lajos Dénes a marosvásárhelyi „Szabadság“ szerkesztője. Egyöntetű munkásságra hívja fel az erdélyi sajtót s a székely társaságok kebelében egy a — székely érdekeket képviselő — sajtóosztály létesítését javasolja. Az értekezletnek kimagasló pontja volt városunk képviselőjének, dr. Issekutz Győzőnek nagy hatású beszéde. Politikai

TÁRCA.

Nyári reggel.

Nyári reggel van, de nem az a szellő-lebbenés nélküli meleg reggel, melyben még érezhető a tegnapi pompásan ragyogó nap forrósága s mely tele van a nyár pazar, hőséges aranyával; nem, — az idén a nyár elkésett valahol, nem tudom merre. Tán valami déli parton, napfényben ringó kék tenger felett terjeszti szét himes szárnyait, ahol álmosan bolyongó rózmaringok, bársony szirmu rózsák inganak forró levegőben.

De azért mégis ékes és gyönyörűsége ez a reggel, mintha csak három évszak diszította volna fel. A tavasz ráborította üdeségét, a nyár tarka színeit s az ősz kezdi behinteni sűrű csillámló harmattal, átszőve lenge megnevezhetetlen árnyas párával. Aranyfényesávok nyulnak el a világos, élénkzöld pázsiton s felette vidáman

suhannak az ákácán sikongató sárgarigók kergetőző árnyai.

A zinniákhöz már elért a nap s a tömör, százszerű árnyalatu virágokon tarka lepkék szállongnak. Régi ismerős valamennyi, sokszor láttam azt a plüsszárnyu, piros szallagos fekete „Admirálist“ s hányszor néztem a pávaszem hamvaskék pettyeit barna-vörös szárnya sarkán. Ismerem azt a kék, vigan táncoló sárga pillét is, onnan a vadvirágos domboldalról, a szőlő-hegyekből látogatnak ide. Viola és rezedá nyílik a zinniák mellett, óh, milyen édes az illatuk! Harmattól hamvas az újra nyilni kezdő rózsák levele is. Csillogó, gyémántos hálóval vonta be a fenyősort is a harmat. A kis lucfenyők nagyot nőttek, legfelső nyulánk hajtásuk már felér addig, ahol az alma s barackfa ágak sűrűn összeborulnak.

Rég leszedtük már a leves, mézes, piros és sárga kajszikat, de a körte és almafák ágai tele vannak rakva gyümölcsevel. Olyan ez a hely most, mint egy hosszú lugas, szellős, árnyas

lombsátor borul fölém, melyen átszűrődik a napsugár.

Átnézek a hűs, zöld ágak között a veteményes kertbe. Tul a veteményes táblákon valami aransárga látszik, kinyíltak a napraforgók is, nagy széles arcukkal, mintha jó reggelt kívánnának. Jól tudják, milyen nagyra tartják őket. Egy távoli kedves kis udvarról származtak ide, ahol a salukáteres ablak melletti kertből a szivvigasztaló ménta és levendula szaga összevegyül a terrasznál nyíló rezedá és viola illatával s azt a friss szárnyu reggeli szellő elhossa ide.

A veteményes kert másik felén, a ribiszke bokroknál is van egy kicsi kert, csak két táblából áll. Ez a kis kert nagy szerepet játszik s nagy helyet foglal el egy édes gyermek szivben s nem csak a szülői szemek, de mindazok, akik a gyermeket szeretik, megláthatják, megérezhetik itt, két gömbölyü kezecske nyomait.

És e szelíd, bájos virágok mi mindenre nem tanítják azt a kis lányt. Halkan, észrevétlenül, úgy, ahogy csak a virágok tudnak,

vonatkozásaiért sajnos, egész terjedelmében e beszédet itt nem közölhetjük, csupán anyt jegyzünk meg, hogy nagy tudástól, erős logikától és önzetlen hazaszeretettől áthatott beszéde mély hatással volt a jelenlevőkre. A sajtó anyagi és erkölcsi küzdelmét oly hiven tárta fel, hogy a sajtó munkása élenkebb képet adni nem tudna.

Értékes tájékoztatást nyújtott a székely kérdés gazdasági és társadalmi megvilágításánál is s részben felszólalásának hatása alatt hozta meg az értekezlet azt az egyhangú lelkes határozatot, hogy az erdélyi ujságok megjelent képviselői csatlakoznak a székely társaságok által megindított akcióhoz.

Másnap délelőtt a Deák Lajos kir. tanácsos elnöklésével tartott kongresszuson a kereskedelemügyi miniszterium képviselőjében Papp Árpád miniszteri tanácsos, a földmivelésügyi miniszterium képviselőjében Koós Mihály miniszteri titkár, a székely kirendeltség vezetője, a kultuszminiszterium képviselőjében Ugron Ákos főispán jelentek meg.

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár a kongresszust táviratban üdvözölte.

Koós Mihály miniszteri titkár a székely kirendeltség vezetője, a kirendeltség működéséről számolt be részletesen és ismertette a földmivelésügyi kormányzatnak a székelység érdekében megindított akciója eredményeit. A törvényhozási intézkedéseken kívül, a melyek között különösen a birtokrendezés magaslik ki, nagy horderejű volt a legelőügy rendezése, valamint az utolsó években történt birtokfoglalások, a melyek révén sikerült a székelység részére egy-egy darab földet megmenteni. Társadalmi téren is eredményesen működött a kirendeltség és különösen a szövetkezetek létesítésére irányuló törekvései jártak sikerrel. A gazdasági oktatás körül is történt haladás. Csikszeredán földmives-iskola, Tordán gazdasági iskola létesült. A székely kirendeltség számottevő eredményekre

megtantják öt örökös hármónikus szépségükben minden szépnek szeretetére, gyöngédségre is tanítanak, mert akik virággal bánnak, azoknak a keze önkéntelenül hozzá szokik a lágysághoz és gyöngédséghez; türelemre és várni tudásra is tanítanak, mert hiszen ki kell várni türelmesen minden rügy fakadását, minden bimbó kinyílását. Gondosságra, munkásságra szoktatnak a virágok és egészséget, vidámságot lehelnek.

A virágoknak csoda erejük van: megtudják tanítani a gyermeket könyörületre s még a beteg ápolásra is. Ha lázas éjjeken forró, gyötrődő beteg fejet oly lágyan, gyógyító, oly nesztelenül érint meg egy áldott, könnyű s mégis oly biztos kéz, ki tudja, hogy azok a szép hipnótizálható, alig érezhető ujjak nem tanulták-e halk édes könnyűségüket az elmúlt gyermekkorban valamely szegény, lankadt beteg virág ápolása alkalmával?

Óh ti szegény, sápadt arcú gyermekek, ti túlérett, vérszegény, üres szemű kis divatbábok,

mutathat rá és a kormány áldásos támogatásával az egész vonalon egészséges, pezsgő gazdasági élet indult meg.

Figyelemreméltó és tanulságos volt dr. Zakariás János orszgy. képviselő felolvasása a székely telepítés és visszatelepítésről. Rámutat az eddigi telepítési rendszerek helytelenségére s hangsúlyozza, hogy a székely munkaerőnek a székelyföldről és az erdélyi részekből való elvitele nemcsak gazdasági romlást okoz, hanem egyenesen nemzeti veszedelmet képez.

Udvarhelymegye közlekedésügyéről dr. Paál Árpád várm. főjegyző tartott érdekes felolvasást míg Udvarhelymegye kézmű- és háziiparát Solymosy Endre ismertette sok alaposággal.

Több indítvány tárgyalása után újra megválasztották egyhangúlag a régi tisztikart s Székely Ferencz alelnök indítványára a jövő évi gyűlés helyéül Debrecen városát jelölik ki.

Az az ügybuzgalom mely a kongresszus minden egyes tagjában meg van reméljük, hogy szép eredményekre fog vezetni, ehhez azonban feltétlenül szükséges minden vonalon a társadalmi tevékenység is, mert a székely kérdés az egész erdélyi magyarság jövőjének kérdése.

M. Lengyel József.

HIREK.

Értesítés az 1908/9-ik iskolai évről. A helybeli államilag segélyezett községi iparostanonciskolába a küszöbön levő 1908/9. tanévre szóló beiratások folyó évi szeptember hó 1—5-éig délelőtt 8—11 óráig, délután 2—4 óráig; a javító vizsgálatok szeptember 4-én délután 4—5 óráig az állami ellemi népiskola iroda helyiségében fognak megtartatni. A tanítás szeptember 7-én délután 5 órakor veszi kezdetét. A beírás alkalmával minden tanonc 2 kor. 30 fillért köteles fizetni tankönyvek, rajz-, írószerek és ellenőrző könyvecskéért. A később jelentkező vagy be nem iratkozott tanoncok, illetőleg azok alkalmazói, az ipartörvény 147 §-a alapján az iparhatóság által pénzbüntetésben fognak elmarasztaltatni.

Értesítés. A városi állami el. fiu és gazd. ism. iskolában a jövő 1908/909. tanévi beiratások

ha reátok nézek, egyszerre, tudom, hogy ti sohasem ültettetek virágot a magatok kis kertjébe, sohasem lestétek repesve viloa nyílását. Ruhátok sohasem lett harmatos, cipőtök poros, vézna ujjoskátok sáros s arcotok, szegény szintelen arcotok soha éltető egészségtől piros nyári reggel a virágok között.

Am itt a nyári reggelen napsugár ragyog s harmattól és napsugártól csillog az Elzike kicsi kertje. Vidáman fonódik a hajnalok lenge indája, nevetnek a zinniák, szegfűk, violák mind. Világos kék harangjaival beszédesen néz a companulla és a petuniák kíváncsian hajolnak a keskeny utra. Vajjon mit nézhetnek? Ott a puha nedves talajban apró lábnyomok vannak. Angyalkák jártak erre a nyári reggelen, tündérekéék táncoltak-e itt, vagy az Elizka picci lábainak nyomai ezek?!

— c —

szeptember 1—6-ig naponként d. e. 8—11 és d. u. 3—5 óráig a tantestület teljes száma jelenlétében fognak megtartatni. A rendes tanítás a mindennapi iskolában szeptember hó 7-én d. e. 8 órakor, az ismétlő iskolában szeptember 16-án kezdődik meg, mely alkalommal a házirend szabályzat kihirdetése után a róm. kath. növendékek részt vesznek az isteni tisztelen. A felvételt vagy beiratni jelentkező tanuló szülője vagy gyámja kíséretében kell jelentkezők az igazgatónál, illetve a tanítótestületnél és a következő okmányokat köteles bemutatni: 1. A múlt évben kapott iskolai „Értesítő“-könyvet, 2. himlőoltási bizonyítványt, 3. születési helye, éve, hónapja és napjának adatait s lakása, házsámát és utcájának nevét. Az I. osztályba jövő tanulóktól a keresztlevelet vagy az ezt pótló születési „Tanúsítvány“ — mely díjtalan — feltétlenül megkivántatik. A magán, pót- és felvételi vizsgálatok f. évi augusztus hó 31-én d. e. 9 órakor tartatnak meg. Pótvizsgálatra azon tanulók bocsátatnak, kik egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kaptak. Ezen vizsgálatot tevők tartoznak szándékukat szó vagy írásban az iskola igazgatójánál előre bejelenteni. Azon tanulók, kik pótvizsgálatra lettek utasítva, ha ezen vizsgálatot a meghatározott időben le nem teszik, azt osztályt tartoznak ismételni. A mindennapi iskolába beiratkozott tanuló következő iskolai díjakat köteles egész évre fizetni: Tandíj 4 kor., felvételi-díj 50 fillér, évvégi értesítői-díj 50 fillér és az 1891. évi VLIII. t.-c. 10. §-a értelmében 30 fillér, összesen 5 kor. 30 fillér. Szegény tanulók hatósági szegénységi bizonyítvány benyújtása esetén a 4 kor. tandíj fizetése alul felmentetnek s csakis az 1 kor. 30 fillért kötelesek fizetni. A más iskolából jött tanulók a bemutatott bizonyítvány, illetve értesítőkönyvecske alapján, kétes esetben felvételi vizsga mellett vétetnek föl. E vizsga ingyenes.

A husvizsgálat. A husvizsgálatra vonatkozó 54. 300 sz. F. M. rendeletből a főbb tudni valókat lapunk megelőző számában azért ismertettük, hogy annak nem tudásával ezentul nem védekezhetik senki. Ez a rendelet inkább a husvizsgálatra vonatkozik, tehát nem áll az — amint némelyek képzelik, — hogy a városi hatóságnak joga volna a husárát meghatározni, hanem azt meg kell követelje, hogy f. év szeptember 15-ig a meg nem felelő mészárszékek és hentes üzletek a rendeletnek megfelelőleg átalakítandók s hogy a husárok egyes fajok és lehetőleg testrészek szerint is külön e célra szolgáló táblán, szembeöltő helyen jelzendők pl: „növendék marhahus“, illetőleg „bivalyhus“ néven s az esetleges kényszervágott husokkal csak külön helyiségben árusíthatók. Nincs időnk, sem terünk arra, hogy e kérdéssel bővebben foglalkozunk s nem is érdemes azt tenni. Amit ezen ügyben eddig tettük azt minden vidéki lap megtette, tehát jóindulatu, agitációnk nem a városi mészárosok megrontására sem nem a városi hatóság ellen irányult, hanem a fogyasztó közönség érdekében.

Olcsó utazás. 16-án a 603. számú gyorsvonat elindulása után Maerean Logie nemesi román napszámos Erzsébetvárosban a postakocsi futódeszkájára felugrott s oda leülve egészen Medgyesig utazott. Az erzsébetvárosi állomás telefonértesítése folytán Medgyesen elcsipték és átadták a rendőrségnek.

Értesítés. A brassói magy. kir. állami polgári leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyamra beírások folyó évi szeptember hó 1—5. napjain délután 2—5 óráig történnek. (Rezsőkörut 1 sz. I. emelet.) A továbbképző tanfolyamra a beírások ugyanekor lesznek.

A vasárnapi munkaszünet. A vasárnapi munkaszünet szabályozásáról szóló új törvénytervezet nagy elégtelenséget keltett a vidéki

kereskedelmi alkalmazottakban anélkül, hogy kielégítette volna a vidéki kereskedők óhajait. A kereskedők állítólagos érdekében tervezett vasárnapi munkaszünet megszorítása, illetve az elárúsítás engedélyezése déli 12 óráig a főnökök részéről Danae ajándéknak tekintik, mivel a cserébe követelt hétköznapi szünet sokkal nagyobb zaklatásoknak és üzemzavaroknak teszi ki a kereskedőket, semhogy az egész vasárnapi elárúsításért, az alkalmazottak még 24 órai munkaszünetük megcsorbitását látják benne, mert meg vannak győződve, hogy a kárpótlásul adott hétköznapi szünet egyszerűen kivihetetlen. A Temesvári Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete azért mozgalmat indított a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében, melyhez már eddig is számos kereskedelmi és alkalmazott egyesület csatlakozott. E tárgyban szeptember hó 6-án egy országos kongresszust rendeznek Temesvárott, melyhez már nagy számmal érkeztek a bejelentések.

Az új lakáspénzek. Az áll. tisztviselők az 1908. évi állami költségvetési törvény alapján magasabb lakáspénzt kapnak, ez év okt. 1-étől. Régotha szükséges ez, mert hiszen már csak itt, Erzsébetvárosban is legtöbb tisztviselő a fizetéséből kénytelen lakpénzét pótolni. Ez az újabb lakbér sem felel ugyan meg a jogos követelménynek, mert hát mindig nincs a katonai lakáspénzekkel egyenlővé téve. Alapul a IX. fiz. oszt. megfelelő lakások bérének átlagát vették, ezeket a pénzügyigazgatóságok iratták össze, azért járt Erzsébetvárosban is legutóbb a kiküldött közeg. De így ismét csak a tisztviselők huzzák a rövidebbet, mert több mint bizonyos, hogy a háziurak, amint észreveszik a lakbér többletet, azonnal felemelik megint a lakbért. Sőt sok helyen kevesebbet vallanak be, hogy azonnal felemeljék a bəvallás után, úgy a tisztviselők újabb 10 évig huzhatják az ígát. Reméljük azonban, hogy a saját érdekükben is úgy a tisztviselő lakók, mint az összeírók erre a körülményre tekintettel lesznek, a háziurak pedig megelégednek az eddigi stájerolással és lehetővé teszik, hogy a legtöbb terhet viselő tisztviselők végre legalább annyira jussanak, hogy lakbérüket ne kelljen pótolniok.

Új polgári kitüntetés alapítása. Ő Felsője hatvan éves uralkodói jubileuma alkalmából, a polgári állami alkalmazottak részére új „jubileumi kereszt“ érdemrendet alapított. Az erről szóló dekretumok a napokban érkeztek le Wekerle miniszterelnökhöz és Aerenthál báróhoz. E kereszt alapítása által a király változatlan atyai szeretetének és elismerésének óhajta újabb tanujelét adni a polgári állami alkalmazottak iránt kiknek odaadó hivatásszeretét és tevékenységét fogja az adományozandó kitüntetésekkel megjutalmazni. Ugyancsak a „jubileumi kereszt“ nevű érdemrendet alapította katonatisztek részére is.

KÖZGAZDASÁG.

Két nemes barackfajról.

Nemcsak az emberek szoktak versenyezni, hanem megcsik ez a gyümölcsfajok közt is. Egyik mindenáron a másik elé törekszik, csak az a különbség szokott megtörténni, hogy, míg a növényvilág jó és kiválóbb tulajdonságaival lép a sorompók elé, addig az ember megcselekszi azt alattomos fuffanggal is.

Két őszibarackról van ezuttal szó, melyek közül mindkettő jó tulajdonainak teljes tudatában szállott a porondra.

Hogy miképen kerültek az őszibarackok közé, azt voltaképp ők maguk se tudják, mert minden jóra való kalendárium szerint úgy június vége, mint július eleje csalhatatlanul nyáron szokott megcsik. Ez a gyümölcs pedig határo-

zattan ez időtájban szokott megcsikni s így az ősz gyümölcsével semminemű összefüggésben nincs. Igaz, hogy másképp francia baracknak is nevezik őket, de ez az elnevezés is nagyon furán hangzik, mert az eredeti bölcsőjüket nem Franciaországban, hanem Amerikában ringatták. Tehát ők valóságos „Lanssmanok“-ok s tán azért nem nyughatnak a bőrükben. Rendesen úgy szoktak egymással enyelegni, hogy egyik különbnek tartja magát a másiknál s jó tulajdonságukkal egymást törekszenek tullicitálni.

Ha már elárultuk eredeti származásukat, úgy most azt is megmondhatjuk, hogy az egyiknek „Amsden“, s a másiknak „Sándor“ a tisztességes és becsületes neve. Ugyan némelyik gyümölcsárjegyzék Korai Sándor, Early Sándor, sőt Sándor cárnak is nevezi. Első terjesztője azonban egyszerűen „Alexander“ néven nevezi s azért mi is azt használjuk.

Átkeltek ők a nagy Oceánon, hogy nálunk is szerencsét próbáljanak s itt is megismertessék magukat s egymással versenyüket bemutassák. Mi pedig — mint ahogy emberek közt szokás — részrehajlatlan igazsággal ítélünk fölöttük s nagyobb tekintély kedvéért bekötjük szemünket, hogy annál jobban lássuk, merre kell hajolnunk.

Azt ugyan meg kell nekik előre engednünk, hogy egymásnak méltó versenytársai . . Amerre csak megfordulnak, szaporodik, hol egyik, hol másik pártfogóinak a száma. Becsületükre legyen mondva, hogy ezt még csak nem is a divatos protekció, hanem emberségükből szerzik meg.

Most lássuk a bírálatot!

Egyik népdal így kezdi, hogy:

„Szép is vagyok, jó is vagyok,
Csak egy kicsit . . . .“

Hát kezdjük mi is a szépségnél.

Született színvagnak kellene annak lenni, aki nem akarná belátni, hogy akár az egyik, akár a másik nem tartoznék a szép gyümölcsök közé. Még a festő is bizonyára ezek egyikét veszi mintául, ha ecsetjéből egy megragadóan szép őszibarackot akar vásznára varázsolni. A tetszetős szép alak, sem egyik, sem másiknál kívánni valót nem hagy hátra s a szabályosan telt szép idomok lehetetlen, hogy bárkit is közönyösen hagynának. Hát még, ha a szép piros orcájukra tekintünk, valami megmagyarázhatatlan jó érzés vonul át keblünkön! Amsden kisasszony e tekintetben valamivel szerényebbnek látszik lenni, mert piros színezete nem oly kihívóan tüzes, mint ez Sándor urnál szokott lenni, melynél a pirosság a tündöklő karmin színre emlékeztet. Mindezek dacára nehéz volna színre nézve is egyiket a másik fölé emelni.

No, de menjünk tovább!

A jóság kérdésénél először is vegyük a gyümölcsnek ízét. Az Amsden husa fehér, gyengéd és erősen cukrozott. E tekintetben azonban Sándor sem enged társának s ha husa tán nem is olyan cukrozott édes, de azért ize mindenkor fölséges marad s különös előnye szerint kívánja kidomborítani azon nagy léduességát, melyet magába foglal.

A népdal ugyan nem szól semmit a nagyságról, de a gyümölcsstermelő és fogyasztó közönség ezt nem szokta oly könnyen figyelmen kívül hagyni.

E tekintetben Sándor határozott előnnyel bír, mert, amíg Amsden alig képes tisztos közép nagyságig fejleszteni gyümölcsét, addig Sándor nagyságával is imponál. Nem egyszer van eset rá, hogy 16—20 cm. kerületet is elér, amit a baracknál határozottan igen nagynek is mondhatunk. S ezzel egy lőfejjel mselőzte versenytársát. Csakhogy úgy, mint minden, ezen előny sem állandó s kevés vártatva ismét Amsden kerül elől, melyet rendkívül korai és nagy termékenységgel viv ki magának.

Sokáig azt a nézetet tartották fenn, hogy minden berack közt a legkorábban érik meg az Amsden. Ez már ma tulhaladott álláspont,

amennyiben, mg ő július gyümölcsé, addig Sándor nem egyszer már június 2-dik felében beérik. Tehát az érési időt tekintve a Sándor barack előnyben van.

Mi nem is ezt a termékenységet gondoltuk akkor, amidőn a látszat után Amsdent pártfogoltuk, hanem azt értettük, melyet a fa kifejtési szokott. — Elismerjük azt, hogy Sándor két héttel korábban fejleszti és érleli meg gyümölcsét, de azt nem engedjük kétségbe vonni, hogy Amsden fája jóval korábban fordul termőre.

Azt is készséggel be kell ismernünk, hogy a Sándor barack gyümölcsé jóval nagyobb az Amsdennél, de ez utóbbi ezen látszólagos fogyatékat azzal kívánja helyrehozni, hogy rendkívüli termékenységet fejt ki. Akárhányszor a tulságos sok gyümölcsé miatt a fácskák életét kell féltetni. Mindezzel nem azt kívánjuk mondani, mintha a Sándor nem volna termékeny, hanem csak azt, hogy versenytársától e tekintetben két lőfejjel is vissza marad.

Nem volnánk igazságosok, ha Amsdennek még egy jó tulajdonságát elhallgatni akarnók s ez fájának gyors növekedése és erőteljességében rejlik. Már e tekintetben Sándor uram sokkal finnyásabb, mert a talajban jobban válogat. Azt azonban mindkettő megkívánja, hogy a feltalaj tápláló s az altalaj pedig áteresztő legyen.

Ismerek kertet, ahol az altalaj erősen kötött sárga agyag, de azt is tudom róla, hogy ott még egyetlenegy nemes barackot sem lehetett 1—2 évnél tovább megtartani.

A verseny eredményeként tehát kimondhatjuk, hogy e két fajban oly jeles gyümölcsöt birunk, amelyek mindketteje nagyon is megérdmli, hogy kertünkbe helyet adjunk nekik. — ef —

Szám. 998/1908

82 1

Árverési hidetmény.

Alólírott városi tanács közhírré teszi, hogy a közgyűlés 15/908. számú határozata alapján Erzsébetváros tulajdonát képező Hundorf községben levő, a hundorfi 1. számú telekjegyzőkönyvben 254., 263., 265. helyrajzi számú belső telkek s azon levő lakóház folyó **1908. évi október hó 1-én délelőtt 10 órakor** Erzsébetvárosban a tanácsház közgyűlési termében nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 8000 korona.

Árverezők kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül befizetni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi főjegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Erzsébetváros 1808. július hó 4-én.

Erzsébetváros szab. kir. város tanácsa.

Trajánovits János.
polgármester.

1367—1908. szám.

81 1

Árverési hirdetmény

Erzsébetváros szab. kir. város tulajdonát képező cserépcsür 6 évre leendő haszonbérbeadása végett alólírott városi tanács folyó **1908. évi szeptember hó 29-én d. e. 10 órakor** a városi tanácsház üléstermében nyilvános szóbeli árverést tart.

Kikiáltási ár: 401 korona évi haszonbér.

Árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben az árverés előtt bánatpénzül letenni.

Az árverési feltételek a városi főjegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

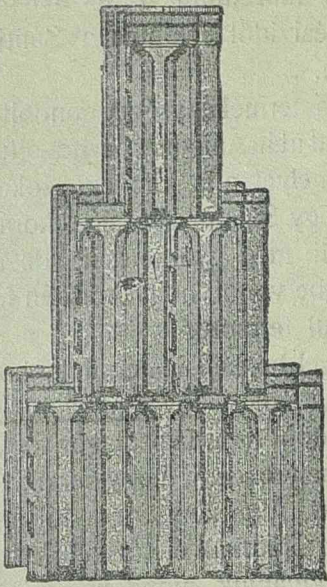
Erzsébetváros, 1908. évi július hó 15-én.

Erzsébetváros szabad királyi város tanácsa.

Pogármester helyett:

Pokorny Béla,
főjegyző.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedőcserép 272. szám.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA ÉS ZSOMBOLYA.

72 5-10

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

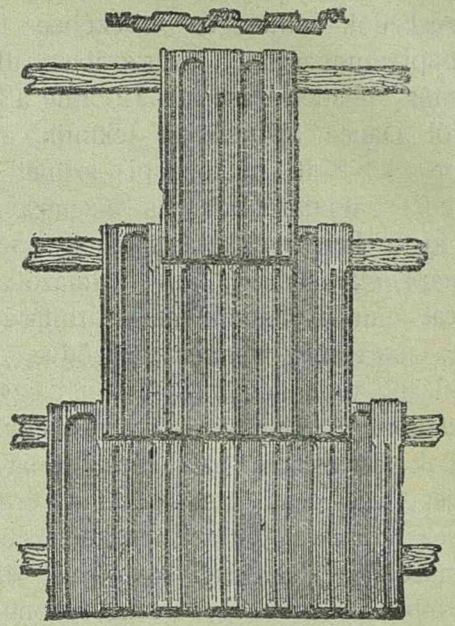
Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből.
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek.

Legolcsóbb, Legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253. sz.

LÉTZ FERENC

építész

elvállal

uj épületeket és átalakításokat.

Rajzokkal u. m. költségvetésekkel szolgál.

ALEXA JÓZSEF

varrógép, fonográf, és grammofon raktára.

Nagyérdemű közönség!

Ifju hölgyek részére legalkalmasabb, legszebb,
leghasznosabb ajándék a varrógép!

Raktáramban a legjobb és legújabb szerkezetek
találhatók, melyek közül a legkiválóbbak,

kizárólagosan csak nálam kaphatók!

Gyermekeknek mindig nagy örömet szerez a
fonográf vagy grammofon. Üzletemben nagy választékot
adhatok a Nagyérdemű közönség elé, s beszélő, éneklő
gépeim mind kipróbált minőségűek, — és mégis meg-
lepően olcsók, a legegyszerűbbek, mint a művészi alko-
tású, családi, koncert gépek.

Kiváló művészekről énekelt népies és műdarabo-
kat, s kitűnő zenészek kompozícióit tartalmazó, fonográf
hengereket, grammofon lapokat, nagy választékban tartok.

Tisztelettel kérem tehát a Nagyérdemű közönség-
get, méltóztassék felkeresni raktáromat varrógépeim, s
beszélő és éneklő gépeim megtekintésére, meghallga-
tására.

84 35

Megkülönböztetett tisztelettel

Alexa József.

SZÉKELY KÁROLY

kárpitos és kocsifényező

elvállal mindennemű e szakmába vágó
munkákat egyszerű, valamint a leg-
díszesebb kivitelben úgy lakáson, mint
házon kívül is legolcsóbb árak mellett.
A munka jóságáért jótállást vállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását
kérve, kiváló tisztelettel

23-30

Székely Károly.

Pollitzer sérvambulorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok ferdennőttek és
amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8., félem.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen dij-
talanul rendelkezésére áll. Az orvosvizsgálat igény-
bevétele vásárlására nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!
Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők
már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa
által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan
és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségek-
ben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül meg-
bízhatóak. Tucatonként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egész-
sége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal,
annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E
munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban
küldi meg az intézet igazgatósága.

16-53

Schebesch Adolf

építész

ajánlkozik építkezési munkálatok
elkészítésére.

Lakik: Erzsébet-utca 41. hsz. alatt
Oberth-féle házban. 78 2

Moosmann Gusztáv

szobafestő és mázoló

Raphael-utca 235. házzám

elvállal mindennemű épületi festést.

Műhelyem 25 évi fennállása garantát nyújt,
hogy szolid és mindig a kornak megfe-
lelő munkát végzek.

Részletfizetéseket is elfogadok!

83 35

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENTGYÁR

BRASSÓBAN.

27-52

Erzsébetvárosban kapható DRASER PÁL urnál.